

JF-104

January-2025

B.Ed., Sem.-I

B-109 : Economics

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચનાઓ : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) વિકલ્પો આંતરિક છે.

(3) જમણી બાજુ આપેલા આંક પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો :

14

(A) અર્થશાસ્ત્ર વિષય શીખવવાના સામાન્ય હેતુ, ઉપયોગ અને કૌશલ્ય વિશે જણાવો અને તેના ચાર-ચાર વિશિષ્ટ હેતુઓ લખો.

(B) અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષણ દ્વારા સાંસ્કૃતિક, સામાજિક, બૌદ્ધિક અને નૈતિક મૂલ્યો કેવી રીતે ઘડી શકાય તેની ચર્ચા કરો.

અથવા

(A) અર્થશાસ્ત્રના ઉદ્દેશો વિશે વિગતવાર સમજાવો.

(B) અર્થશાસ્ત્ર વિષયનો અર્થ, કાર્યક્ષેત્ર અને મહત્વ વિશે સમજાવો.

2. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો :

14

(A) સિમ્યુલેશન શિક્ષણનો અર્થ શું છે ? તેના મહત્વ, ફાયદા અને ગેરફાયદાની ચર્ચા કરો.

(B) નીચેના મુદ્દાઓને અનુલક્ષીને 'કૃષિક્ષેત્ર' એકમ માટે તાસ પાઠ આયોજન નોંધ તૈયાર કરો :

(1) વિશિષ્ટ હેતુ (2) શૈક્ષણિક મુદ્દો

(3) શિક્ષકની પ્રવૃત્તિ (4) કા.પા. નોંધ

અથવા

(A) માર્કેટ ટીચિંગનો અર્થ શું છે ? તેના સોપાનો અને મહત્વની વિગતવાર ચર્ચા કરો.

(B) વિષયાભિમુખ કૌશલ્યના ઘટકોની મદદથી એકમ 'પુસ્તકા' માટે એક પાઠ આયોજન નોંધ તૈયાર કરો.

3. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો :

14

- (A) સંપત્તિનો અર્થ આપી, સંપત્તિના લક્ષણો વિગતે સમજાવો.
- (B) માંગનો અર્થ આપી, માંગને અસર કરતાં પરિબલો સમજાવો.

અથવા

- (A) પુરવઠાના નિયમની વિગતવાર અનુસૂચિની આકૃતિ સહિત સમજૂતી આપો.
- (B) સરેરાશ ખર્ચ અને સીમાંત ખર્ચ વચ્ચેના સંબંધો આકૃતિ દ્વારા સમજાવો.

4. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો :

14

- (A) PQLI અને HDIની તુલના કરો. બંનેમાંથી કયો શ્રેષ્ઠ નિર્દેશક છે ? શા માટે ?
- (B) સાટાપ્રથાનો અર્થ આપી, સાટાપ્રથાની મર્યાદાઓ સમજાવો.

અથવા

- (A) ભારતીય કૃષિક્ષેત્રની નીચી ખેત-ઉત્પાદકતાના કારણો ચર્ચો.
- (B) ઊંચા જન્મ-દર માટેના કારણોની વિગતે ચર્ચા કરો.

5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (કોઈ સાત)

14

- (1) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવો.
- (2) અર્થશાસ્ત્ર વિષય શીખવવાના સામાન્ય હેતુ જ્ઞાનના બે વિશિષ્ટ હેતુ જણાવો.
- (3) અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા આપો.
- (4) કા.પા. કાર્ય કૌશલ્યના ચાર ઘટકો જણાવો.
- (5) પાઠ આયોજનનું મહત્વ જણાવો.
- (6) કા.પા. કાર્ય કૌશલ્યનું મહત્વ જણાવો.
- (7) મૂલ્યનો અર્થ જણાવો.
- (8) રોકડિયા પાકનું ઉદાહરણ આપો.
- (9) પ્રતિષ્ઠા મૂલ્ય વસ્તુ કોને કહેવાય ?
- (10) માથાદીઠ આવક એટલે શું ?
- (11) ખર્ચપ્રેરિત ફુગાવો કોને કહેવાય ?
- (12) વસ્તીનીતિનો અર્થ આપો.

JF-104

January-2025

B.Ed., Sem.-I

B-109 : Economics

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Options are internal.
(3) Marks to the right indicate total marks of the question.

1. Answer any **one** question from the following questions : 14

- (A) State general objective, Application and Skill along with four- four specific objectives of teaching Economics subject.
(B) Discuss how Cultural, Social, Intellectual and Moral values can be inculcated through teaching of Economics.

OR

- (A) Explain aims of Economics in detail.
(B) Explain meaning, scope and importance of Economics subject.

2. Answer any **one** question from the following questions : 14

- (A) What do you mean by Simulation teaching ? Discuss its importance, advantages and disadvantages.
(B) Keeping in mind following points, prepare a stray lesson plan for the topic "Agriculture Sector" :

- (1) Specific objective (2) Teaching point
(3) Teacher's activity (4) Chalk-board work

OR

- (A) What do you mean by Micro-teaching ? Explain steps of Micro-teaching and its importance in detail.
(B) Prepare a lesson plan for the topic 'Supply' with the help of components of set-induction skill.

3. Answer any **one** question from the following questions :

- (A) Give the meaning and explain the characteristics of wealth in detail.
- (B) Define demand and explain factors affecting demand.

OR

- (A) Explain law of supply in detail with the help of a schedule and diagram.
- (B) Explain with diagram the inter-relationship between Average cost and Marginal cost.

4. Answer any **one** question from the following questions :

14

- (A) Compare PQLI and HDI and show which indicator is superior ? Why ?
- (B) Define barter system and explain limitations of barter system.

OR

- (A) Discuss the reasons for low productivity in Indian agriculture.
- (B) Discuss in detail the causes for high birth-rate.

5. Answer the following questions : (any seven)

14

- (1) State scope of Economics teaching.
- (2) State two specific objectives of general objective knowledge for teaching of Economics subject.
- (3) Define Economics.
- (4) State four components of skill of chalk-board work.
- (5) State the importance of lesson planning.
- (6) State the importance of skill of chalk-board work.
- (7) State the meaning of value.
- (8) Give example of cash crop.
- (9) Which commodities are called prestigious commodity ?
- (10) What is per capita income ?
- (11) What is cost push inflation ?
- (12) Give the meaning of population policy.